

Centrumskolorna Nyboda och Forellen

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden att:

- notera rapporten om Nyboda skola och centrumskolan.

Birgitta Wigren
Förvaltningschef

Ulrica Andersson
Verksamhetsstrateg

Sammanfattning

Nyboda skola har sedan ett antal år haft problem med vikande elevunderlag i området, vilket inneburit svårigheter med ekonomin. Sedan 2007 bildar Nyboda skola en gemensam resultatenhet med Forellskolan. Inför 2009 har enheten planerat omfattande förändringar i organisationen, och man arbetar nu fullt ut som en enhet, Centrumskolan. I och med ledningens och personalens arbete med den nya organisationen, och med hjälp av det stöd som förvaltningen föreslår nämnden att ge enheten, finns nu förutsättningar för Centrumskolan att nå balans i ekonomin och samtidigt utveckla kvaliteten i arbetet med eleverna.

Tillbakablick

År 2004 beslutade barn- och utbildningsnämnden om verksamhetsförändring vid Nyboda skola. Förskolan Gunghästen, som tidigare tillhört enheten Nyboda/Gunghästen, flyttades till en annan resultatenhet. Höstterminen 2005 flyttades även verksamheten i förskoleklass samt skolår 1-5 över till andra enheter, med undantag av musikklasserna i skolår 4 och 5. Förändringen berodde på ett minskande barnantal i centrumområden och en överkapacitet i områdets f-5-skolor. Nyboda skola kompenseras ekonomiskt för förändringen under övergångstiden, och det ekonomiska underskott som skolan hade vid 2004 års slut avskrevs.

Vid utgången av 2005 hade skolan ett ekonomiskt underskott på 746 000 kronor. Eftersom personaltätheten var för stor i förhållande till skolans intäkter hade skolledningen svårt att planera för en budget i balans. En anledning kan ha varit att skolan fick svårare att planera för exempelvis sjukfrånvaro i musikklassernas skolår 4-5. Man får skolpeng motsvarande f-5-

verksamhet, men har inte samma möjligheter som andra att disponera personal med hjälp av skolbarnsomsorg. I samband med verksamhetsförändringen beslutades även att den socioekonomiska tilldelningen, som innebär en uppräknig av skolpengen med 7 procent, skulle beräknas på Nyboda skolas elevantal exklusive profilklasser.

I oktober 2005 gjorde Arbetsmiljöverket en inspektion på Nyboda skola. Verket framförde kritik mot arbetsmiljön och skolan anmodades att inkomma med en åtgärdsplan. Inspektionen försvårade planerade och påbörjade åtgärder i form av personalminskningar, som därför sköts på framtiden.

Våren 2006 var fortfarande kostnaderna större än skolans intäkter. Personalminskningar planerades, men kostnader för övertalig personal gjorde att effekten dröjde. Under våren 2006 tog skolan fram en långsiktig budgetplan. Avbetalningsplanen var baserad på en successiv nedtrappning av kostnaderna. I december 2007 skulle underskottet uppgå till 640 000 kronor, för att i december 2008 vara helt reglerat.

Från och med år 2007 blev Nyboda skola och Forellskolan en gemensam enhet med en rektor. Rektor Jan Bideke fick i uppdrag att utveckla enheten pedagogiskt och som arbetsplats för elever och personal.

Inför hösten 2007 fick Nyboda skola färre sökande elever till skolår 6 än vad man budgeterat för. Skolans elevantal uppgick till 513 elever vid höstterminens start, ett lägre antal än ledningen budgeterat för, vilket förklaras både med elevminskning i området och att färre elever valt Nyboda i skolvalet. Vid 2007 års utgång hade skolan ett ekonomisk underskott på 1,8 miljoner kronor. Forellskolan hade vid 2007 års utgång ett underskott på 770 000 kronor. I februari 2008 beslutade barn- och utbildningsnämnden att avskriva det tidigare ackumulerade underskottet från 2005 och 2006, totalt 1 135 000 kronor. För 2007 års underskott fick rektor i uppdrag att ta fram en ny avbetalningsplan.

Höstterminen 2008 hade resultatenheten totalt 848 elever, en minskning från föregående år med 116 elever. Vid 2008 års utgång hade resultatenheten ett totalt ekonomiskt underskott på 4,4 miljoner kronor inklusive ingående balans, 2,1 miljoner kronor för året.

Pågående arbete på enheten

Under hösten 2008 inledde ledningen vid resultatenheten ett förändringsarbete med personal, elever och föräldrar som en del i den nya avbetalningsplanen. Enhetens ledning tog fram ramar och förslag till en ny organisation, som under terminen presenterades för

personalen, föräldraråden och nämnden. I december 2008 gick ett informationsbrev om organisationsförändring ut till samtliga föräldrar och elever vid enhetens skolor.

Ledningen planerar för en resultatenheter med 750 elever på ett par års sikt och för att möta det vikande elevantalet är målet att utveckla Nyboda skola och Forellskolan till en skola, Centrumskolan. För att utnyttja lokalerna på ett effektivt sätt, planerar man för att fylla lokalerna på Nyboda skola maximalt, och frigöra lokaler på Forellskolan för annan verksamhet. Musik- och idrottsklasserna finns på Nyboda skola, liksom samundervisningsklass och liten klass. Särskolan finns på Forellskolan. Den framtida utformningen och inriktningen på arbetet i profilklasserna är ännu inte närmare klarlagt på enheten.

Elever söker från och med hösten 2009 enbart till Centrumskolan, och fördelas årskursvis på de två delenheter. Eleven går dock hela sin skoltid, fyra år, vid samma delenhet. Hösten 2009 börjar alla enhetens skolår sex-elever vid Nyboda skola, där de fullföljer sin utbildning till och med skolår nio.

Arbetet med den yttre ramorganisationen följs under våren 2009 av ett arbete med den inre organisationen. Hela personalen är involverad i utvecklingsarbetet och ledorden är ”Eleven i centrum” samt ”Vi tar det bästa av två kulturer och gör något ännu bättre”. De positiva sidorna av sammanslagningen tas tillvara och fokus under terminen kommer att ligga på utveckling för elevernas bästa.

I diskussioner och arbetsgrupper har ett antal viktiga ståndpunkter formulerats:

- Minsta möjliga flytt av elever
- Lugn och trygg start för skolår sex
- Arbetslag, en fast grupp vuxna runt en elevgrupp
- Ökad elevtrygghet genom att samma lärare följer eleverna i fyra år
- Utveckla en organisation som håller på sikt
- Genomför en successiv övergång till slutgiltig organisation.

Utifrån dessa ståndpunkter har personalen delat in sig i arbetsgrupper och identifierat de områden där det finns behov av samverkan, gemensamma utgångspunkter och gemensamma dokument för hela enheten. Arbetsgrupperna arbetar exempelvis med ett gemensamt värdegrundsdokument, lokala kursplaner, arbetslagsorganisation, en plan för lokalanvändning och gemensamma elevvårdsrutiner. I arbetsgrupper, ledning och olika forum för medinflytande kommer våren 2009 att användas till att konkretisera planerna för en kvalitetshöjning i verksamheten som ska genomföras fullt ut under läsåret 2009/2010.

Ledningen har i förvaltningens sammanställning av önskemål angående underhåll och investeringar angett de behov man ser på enheten. Om man behöver prioritera bland önskemålen har ledningen uttryckt en målsättning att i första hand se över lokaler till skolår sex samt gemensamma lokaler på Nyboda skola. Exempelvis målning av väggar krävs för att förbättra synintrycket och öka trivseln i lokalerna. Enheten kommer även att satsa på nya, enhetliga möbler, i första hand till skolår sex, samt ny AV-utrustning. Under läsåren 2009/10 samt 2010/11 önskar man successivt upprusta skollokalerna, utrustningen, den pedagogiska miljön och utemiljön vid framför allt Nyboda.

Rektor Jan Bideke lämnade sitt uppdrag i januari 2009. Under våren 2009 kommer en rektor från ett bemanningsföretag att leda enhetens arbete och förvaltningen räknar med att rekrytera en ny rektor till höstterminen 2009.

Centrala satsningar

I budget för 2009 fick grundskolorna i Tyresö kommun en ökad ekonomisk tilldelning med 9 miljoner kronor. 225 000 kronor av denna tilldelning satsas särskilt på stöd till Centrumskolan. Satsningen kommer bland annat att gå till att en extern konsult utgör ett stöd i förändringsarbetet till enhetens ledning. Barn- och utbildningsnämnden har i den extra tilldelningen till grundskolan även anslagit 550 000 kronor till en särskild satsning på Tyresö Återvändarskola, en lösning för elever som inte kommer till skolan. De elever återvändarskolan kommer att arbeta med kräver särskilt stöd, som tar stora resurser i anspråk. Då många av de aktuella eleverna är inskrivna vid Centrumskolan idag, kommer den centrala stödsatsningen att frigöra resurser i enhetens egen budget.

En ny modell för beräkning av det sociodemografiska tillägget till skolpengen kommer att genomföras från och med halvårsskiftet 2009. För Centrumskolan kommer den nya fördelningen att innebära en ökad ersättning. Enligt det tidigare systemet skulle enheten ha fått 180 000 kronor i socioekonomisk ersättning för andra halvåret 2009, men i det nya systemet kommer tilldelningen att bli 600 000 kronor.

I samband med bokslut 2008 har förvaltningen låtit drygt 2,5 miljoner kronor i personalkostnader från Centrumskolan belasta den förvaltningsgemensamma potten för övertalig personal. Dessutom kommer barn- och utbildningsförvaltningen att föreslå nämnden att föra över det överskott som finns efter 2008 års bokslut, 415 000 kronor, till enheten för avskrivning av ackumulerat underskott.

I arbete med investeringar och planerat underhåll av lokaler kommer Centrumskolan särskilt att prioriteras. Investeringarna planeras och prioriteras av förvaltningens ledningsgrupp i samverkan med kommunens fastighetsavdelning. Då lokalerna på framför allt Nyboda delvis är i dåligt skick, behövs såväl underhåll som nyinvesteringar för att en positiv nystart ska slå igenom även i lokalerna.

En satsning på goda förebilder för flickor i form av ett projekt under 2009 med två amerikanska fotbollsspelare som kommer att arbeta deltid med att möta flickor i kommunens skolor, kan också utgöra ett stöd för verksamheten.

Slutsats

Det påbörjade utvecklingsarbetet kommer att leda till en verksamhet med hög kvalitet för eleverna vid Centrumskolan. Inriktningen att använda och utveckla de bästa delarna ur skolkulturerna vid Nyboda skola och Forellskolan, innebär att mycket positiva erfarenheter kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet och personalens starka sidor tas tillvara i arbetet. De fokusområden som ledningen formulerat i samverkan med personalen och de arbetsgrupper som bildats visar på en vilja att tillsammans fokusera på elevernas bästa. Ledningens engagemang och personalens delaktighet kommer att leda till ökad trivsel även i personalgruppen.

Med de åtgärder som genomförs och planeras idag, anser förvaltningen att enheten ska ha en budget i balans på årsbasis år 2010. Det ackumulerade underskottet kommer enheten dock att behöva en mer långsiktig avbetalningsplan för att arbeta in.